

Hvad er en træbåd
uden en kvinde?

... og hvad er
Anja uden
en træbåd?

Meget mere om Nutte

En ener i træbåd – Anja

Af Stig Ekblom

Anja Kiersgaard har sejlet i træbåd siden hun blev født – med alt hvad det medfører, så det er ikke underligt at vi kan møde hende i dag, susende rundt i en lynhurtig Mälar 22 fra 1930.

De første barneår blev tilbragt ved Sletten Havn i Sundet, hvor hun kunne tage livtag med sølivet i en lille pramstævnet jolle – måske en eke.

Da Anja var 8 år, flyttede familien til Fåborg, hvor Anja så yderligere kunne udvide sine aktiviteter på vandet. Hun sejlede optimistjolle og flipperjolle, men fandt det kedeligt, så hun blev søspejder og sejlede Åborgjolle og smakkejoller.

Tøjtørring i havn – en klassisk aktivitet på et klassisk træskib...

Ålekvasen "Otto Matthiassen" under sejl. Anjas far anløb altid havnene med nogen sammenbidthed – klyverbommen kunne feje kajen ren for cykler, mennesker og barnevogne, når båden skulle svinges rundt i de små havne

Børnehygge på ålekvasen

Familiebåden var oprindeligt den 46 fods ålekvasen "Otto Matthiassen", som Anjas far ejede sammen med sin bror, der var bådebygger med eget værft i Troense.

Tidstypisk familiehygge på "Otto Matthiassen"s dæk – med mænd med langt hår og skæg

Anja i den lille lynæsje "Lille Otto", som var skibsjolle for familieskibet. Og det er netop den samme båd, som Niels-Jørgen Larsen beskrev i DFÆL-bladet, maj 2012, som sin første båd, dengang under navnet "Inge"

Den tilbragte familien ferierne og weekenderne i. Det tidligere lastrum var indrettet som én stor salon med køjer i to planer langs siderne – ryglænene blev slået op og var køjer, når der skulle soves. Båden tilbød alle træsejlerens glæder, både gennem utæthed nede- og oppefra, så intet har vist siden kunnet anfægte Anja specielt i den retning.

Anja sejlede utallige ture med "Moders Fryd" i det sydfynske, men hun sejlede også kapsejladts med smakejoller rundt omkring – her ved Grasten

Moders Fryd – sølivets fryd

Helt afgørende blev det, da Anja som 12-årig fik en fin jolle, der fik navnet "Moders Fryd", fordi hendes mor altid var nervøs, når Anja sejlede alene ud på eventyr i den. Den letroede båd var bygget engang i 20'erne og var luggerrigget, men var lidt svær at krydse med – så Anjas far satte en bom på den, hvilket klart forbedrede sejlegenskaberne. Anja beskriver båden som sin "mentale redning" – hun tilbragte størstedelen af sine teenageår i den – var på fjorden flere gange om dagen, også i gymnasietiden.

Tidlig simple sailing

Lektier blev læst og skrevet ombord i båden – næsten altid med New Foundlænderen "Basse" ombord. I weekenderne tog hun af sted med Basse, med telt og et stort militærregnslag over pakkenellikerne til at tage regn- og røgvand – ud på de mange små øer i det sydfynske. Så

Anjas elskede båd gennem teenageårene, "Moders Fryd", som hun betegner som sin mentale redning. Når familien var på tur, var jollen altid med på slæb efter moderskibet

For svaj tæt ved kysten under en af turene rundt i det sydfynske

Modsat side: Anjas forældre syntes at "Otto Mathiassen" blev for stor og besværlig at vedligeholde, så de skiftede den ud med "Absalon af Lynæs", der også var en kvase, men noget mindre

Der kapsejles med "Moders Fryd". Anjas far havde erstattet det løse underlig med en bom for at forbedre sejlets effektivitet

Anjas farbror gik ud af ejerfællesskabet omkring "Otto Mathiassen" og købte et stort stålsejlskib på 86 fod, en tysk logger, som han brugte som charterskib. Loggerne kom fra Holland i sidste del af 1800-tallet og var ret store fiskeskibe, der blev brugt til sildefiskeri i Nordsøen. Anja var med på mange charterturer – her med vildt blik og sejsinger i munden på vej til at bjærge klyveren. Mangt en time blev tilbragt ude i klyvernettet, hvor hun lå og kiggede på marsvin og andet spændende nede i vandet.

løb hun båden op på stranden på et øde sted med fralandsvind – op med teltet og leve det frie liv i naturen.

Når hunden ikke var med, havde Anja liggeunderlag med til at sove på dørken i cockpittet. Masten blev lagt ned som overligger, og båden blev overdækket med et gammelt spejdertelt, som Anja havde syet om med asketræsstivere, så teltet blev firkantet med lodrette sider.

Der blev stegt spejlæg og lavet mad på trangiakøkken – det har hun skam stadig og bruger den dag idag.

BB11'eren "Bergliot" under kapsejls med københavnere ved Svanemøllen

Anja sejler af sted på tur med lille kønne "Bergliot". Bemærk den lille sprayhood, der kan tage det værste sprøjt i cocpittet

Tilbage til træbåden

Da Anja flyttede hjemmefra for at videreudanne sig, havde hun en lang årrække uden egen båd. Hendes forældre skiftede "Absalon" ud med en stor 84 fods kuftjalk, som de nu boede i. Anja fik en kæreste, der bestemt ikke interesserede sig for livet på vandet, så det afholdt hende fra selv at købe en båd, men til gengæld sejlede hun med mange andre både – dog hovedsagelig glasfiberbåde.

Da hun blev 38 år slog længslen efter en træbåd nu alligevel igennem – hun burde nu ellers være blevet klog af skade. Hendes forældre bixtede jo evig og altid med

Fra nevøen Marius var 5 år, har han været med ude og sejle med moster Anja – først i "Bergliot" og siden i "Vixen". Turene gik til Hven sammen med træsejlerne – og ellers bare dagture fra Langeliniehavnen

deres gamle træskibe, men hun savnede altså den sanselighed, der knytter sig til et fartøj, der er lavet af levende materiale – så nu skulle det være.

I 2005 fik hun kontakt med ejerne af en BB 11, der stod på en mark i Vallentuna ved Stockholm med sin ganske udtørrede mahognyklædning. Men ellers fejlede båden ingenting, så hun så sig om efter en vognmand, der kunne køre den hjem ved lejlighed.

Nogen satte hende i forbindelse med vognmand Stephen Dixen fra Tømmerup på Amager – og han blev en af de bedste kontakter, hun har haft i sit liv.

En dag var han deroppead med gods og tog så båden med hjem på hængeren. Han ringede og spurgte Anja, hvor den skulle hen, men det vidste hun ikke rigtig. Så tog han den med hjem til sin store hal i Tømmerup, og dermed fik Anjas både vinterly hos ham gennem 8 år.

Båden fik navnet "Bergliot" efter hendes farmor, der havde norske aner, og hendes ven Torsten, der var bådbygger, skiftede kølboltene med alt hvad dertil hører – den gamle flækkede strårkøl af fyr blev udskiftet med en ny af eg, og så lidt andet godt. Hun fik plads til båden i Langeliniehavnen – noget som alle tror er helt umuligt – og derfor er muligt, for ingen skriver sig op til en bådplads!

Anja synes det er lidt interessant, at al mahogny til Norge blev sejlet herop af ØK med omlastning på Larsens Plads tæt ved Langeliniehavnen – så "Bergliot" var jo på en måde kommet tilbage til sine rødder her.

"Bergliot" blev søsat fra Lynnettehavnen og mastet op der, og en dag lå der en pjece fra DFÆL i en plasticpose. Det var Michael Sinding med havsørnen "Marie", der havde lagt den der – og så blev Anja da medlem, og

De stolte overaltvindere i Kerteminde 2014 – Anja og Marius med trofæerne.

begyndte at deltage i københavnernes arrangementer og kapsejladser. Hendes første stævne var hos "Halvtolv" på Holmen i 2007 – et pragtfuldt stævne, husker hun, og siden har hun deltaget i så godt som alle stævner – med eller uden båd. Når der har været langt til stævnet, har hun og hendes daværende samlever Anders Rugaard taget turen i bil eller med hans mahognymotorbåd "Modesty", der i øvrigt var nabobåd til Bergliot i Langeliniehavnen.

Længere, men ikke tykkere

Efter nogle dejlige år med lille "Bergliot" syntes Anja nu alligevel, at hun gerne ville have en større båd, som hun kunne tage længere ture med. Valget faldt på en Mälars 22, som hun fandt i Västerås, der ligger ved søområdet

"Vixen" under kapsejladse ved træffet i Helsingør 2015 ræverød og med den stockholmske Mälars-ekspert Tonie Hertheby som gast

Mälaren, der strækker sig ind i landet fra Stockholm. Båden har nummer 3 og er bygget i 1930.

Historien bag bådtypen var, at mange efterhånden var utilfreds med de mange nye og mere ekstreme udgaver af 22 m² skærgårdskrydsere med mere og mere avancerede master – man ønskede sig en velsejlende entype, så man kunne falde til ro med det teknologiske og koncentrere sig mere om at sejle. Efter at man havde kigget lidt på de bedste 22 m² skærgårdskrydsere, faldt valget på Estlanders konstruktion fra 1929, B-22 skærgårdskrydseren "Gusco" – og masten måtte ikke være krummet. Den nye klasse blev meget populær og har siden bredt sig langt udenfor det store søområde – klassen er særdeles levende endnu i Sverige.

Da Anja tog op til Västerås for at se på båden, var det dejligt stille vejr, og ejeren Eva bød på en skøn prøvesejlads. Eva havde i forvejen en Mälär 30 og ville gerne have mindre at koncentrere sig om, så sagen var klar: Anja ville eje den smukke båd. Noget der talte for var også, at

Eva oplyste at båden havde fået skiftet kølbolte og en del bundstokke – samt nogle af de nederste bord.

Båden blev købt for 25.000 svenske incl. bådvogn og fragtet hjem til Dixens hal og shinet op. Det hvide skrog blev malet ræverødt, og båden blev omdøbt fra "Funkis" til "Vixen", der netop betyder hunræv på engelsk.

I 2014 tog moster Anja af sted med "Vixen" til træf i Kerteminde sammen med nevøen Marius – men turen derover blev særdeles dramatisk. Kattegats vilde vind og vover vred "Vixen", så vandet væltede ind. De frygtede ligefrem at gå til bunds, men med Marius og Anja skiftevis på pumperne gik det alligevel – og vel fremme i Kerteminde vandt "Vixen" overaltsejren i kapsejladserne.

Stoppenålens glæder

Båden sejler vidunderligt – Anja beskriver det som at tage en figursyet overfrakke på. Den er så lethåndteret – trods alle sine mange "snore" – og den er enkel at forstå. Den drejer på en tallerken og accelererer hurtigt, så alt hvad man gør, viser straks resultat. Man er tæt på

Smuk natur og smuk båd i skøn forening, mens "Vixen" endnu var ræverød

alt i stor intimitet, og er jo ganske tæt på vandet med det lave fribord.

Til gengæld kan man ligeså godt tage sejlerbukserne på fra starten – der kommer altid vand indover. Anja synes, at båden har sine begrænsninger, hun har ikke meget lyst til at sejle ud over Kattegat eller Østersøen – udover at være utæt synes hun også den mangler bæring i forskibet til at sejle hurtigt medsøs. Af samme grund krydser hun altid på læns – båden jager stævnen direkte ind i søerne på plat læns, så vandet står helt op til masten.

Stadig simple sailing

Livet ombord i "Vixen" leves helt i Anjas livsline fra hendes tidlige start i "Moders Fryd". Køkkenet er stadig et Trangia, og der navigeres ved hjælp af søkort, kompas, transportør og stikpasser. Kun i få tilfælde, f.eks. når

Anja i klassisk position som kutter-sejler – og med middagen i hånden

snekeløbets bøjer ikke er dukket ud af disen ved Sjællands Rev, tager Anja smartphonen frem og finder GPS-koordinaterne – ellers kører det hele på "simple sailing".

I år har Anja taget en tjans som sejlerskole-instruktør, og det foregår i "Vixen", så de nye sejlere møder altså sejlerlivet som træsejlere på gammeldaws vis. Og er vejret for hårdt, så bliver skolesejladsen udført i søkortet hjemme i klubhuset – det lærer man meget af.

Udfordringer søges

Anja har godt nok været noget omkring i træskibenes verden, og hun har da tydeligvis aldrig søgt det lette. For godt et år siden flyttede hun fra København til Skælskør og ind i et langt gammelt byhus, der altså også kræver sit. Og hendes nye kæreste Klaus er blevet kastet hovedkuls ind i træbådslivet – men han er da ikke mere for-

tumlet, end at de har købt en træbåd mere, som han kan få lov til at boltre sig med. Det er den fine lille 22 m² spidsgatter "Birgitte", tegnet af Berg, der jo boede sine sidste mange år i Skælskør, og bygget i 1939 på Skælskør Bådebyggeri – så intet er da mere rigtigt end at få hende tilbage og sejle i disse farvande.

Anja Kiersgaard er et dirrende energibundt, som vi da vist får glæde af i DFÆL i mange år endnu – heldigvis...

De smukke linier kommer til deres fulde ret, når båden svæver i luften under søsætningen 2016. "Vixen" er ikke mere ræverød – men hun har bestemt bevaret hunrævens temperament

22 m² Bergspidsgatteren "Birgitte" er nyeste skud i træbådssagaen omkring Anja – men det er nu nok mest Anjas kæreste Klaus (på billedet), der kommer til at udføre den ret omfattende restaurering, der forestår

